

บทที่ 4 บุคคลสิทธิ์ และการหักภาษี

1. คำถาม บุคคลสิทธิ์อะไร

แนวคิดอย่าง ถือสิทธิ์มีวัตถุแห่งสิทธิ์เป็นการกระทำ หรือการคุ้มครองการกระทำซึ่งในสิ่งหนึ่ง เรียกว่า สิทธิ์เรียกร้อง กล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า บุคคลสิทธิ์ ถือสิทธิ์มีเนื้อบุคคล เป็นการบังคับเอาแก่ตัวบุคคลให้กระทำการหรือคุ้มครองกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น สิทธิของเจ้าหนี้ตามสัญญา ตามสัญญาเช่า สัญญาซื้อขาย สิทธิ์เรียกค่าสินใหม่แทนในเรื่อง ลักษณะ เป็นสิทธิ์จะบังคับเอาแก่ตัวลูกหนี้เท่านั้น จะบังคับหรือแย่งเอาจากตัวทรัพย์มีค่า หากลูกหนี้ไม่มีภูมิคุ้มกันสิทธินั้น ๆ เจ้าหนี้ต้องฟ้องร้องบังคับสิทธิ์ในศาล บุคคลสิทธิ์ไม่มีอำนาจใช้บังคับตัวไป จะใช้บังคับได้แต่เฉพาะตัวลูกหนี้ หมายเหตุ หรือผู้สืบสิทธิ์ของลูกหนี้เท่านั้น เช่น สิทธิ์ซื้อขายที่ดินให้ล้ำ แต่แล้วกลับเอาไปโอนขายให้แสง ถังนี้ สามารถบังคับให้แสงโอนที่ดินที่ให้ล้ำไว้ สามสิทธิ์เพียงจะเรียกค่าสินใหม่แทนจากสี หรือหากกรณีอยู่ในชั้น ป. พ. ห. มาตรา 237 แล้ว ก็อาจให้เพิกถอนการโอนอันเป็นการฉ้อลวงได้ ถังนี้ บุคคลสิทธิ์จึงก่อตั้งหรือเกิดขึ้นได้โดยนิติกรรม หรือโดยนิติเหตุ เช่นลักษณะนี้

2. คำถาม ทรัพย์สิทธิ์คืออะไร เกิดขึ้นได้อย่างไร จงอธิบายและยกตัวอย่างประกอบ โดยสังเขป

แนวคิดอย่าง ทรัพย์สิทธิ์ ถือสิทธิ์มีวัตถุแห่งสิทธิ์เป็นทรัพย์สิน เป็นสิทธิ์มีอยู่ในทรัพย์สิน เป็นสิทธิ์จะบังคับเอาแก่ตัวทรัพย์นั้นโดยตรง เช่น กรรมสิทธิ์ สิทธิ์ครอบครอง การใช้สิน สิทธิ์อ้างอิง สิทธิ์เก็บกิน สิทธิ์เหนือที่ดิน การคิดพันในอสังหาริมทรัพย์ สิทธิ์จ้างลง สิทธิ์จ้างทำ สิทธิ์ซื้อขาย ทรัพย์สิทธิ์ใช้บังคับแก่บุคคลได้ทั่วไป ผู้ทรงทรัพย์สิทธิ์ มีสิทธิ์ใช้สอยอย่างไรก็ได้ และยังมีสิทธิ์คิดความเสียหายมาได้ทั้งหมด รวมทั้งใช้ขอเว้นบางประการ ตามมาตรา 1329-1 332

ทรัพย์สิทธิ์จะเกิดขึ้นหรือก่อตั้งขึ้นได้โดยว่าด้วยอำนาจของกฎหมายบุคคลจะก่อตั้งขึ้นเองโดยนิติกรรม โดยกฎหมายนั้นได้ให้ด้านนี้ไว้ให้ไว้ ก็ได้ เช่น ทรัพย์สิทธิ์ที่ระบุ

ซึ่งข้างต้น ป.ท.พ.บัญชีให้อ่านฯ ก่อตั้งขึ้นไว้ และตามกฎหมายอื่น เช่น ลิขสิทธิ สิทธิในเครื่องหมายการค้า ก็มีกฎหมายว่าด้วยการนี้ให้อ่านฯ ก่อตั้งเป็นทรัพย์สิทธิเช่นเดียวกัน

3. ถ้าตาม ทรัพย์สิทธิแยกต่างกับบุคคลสิทธิอย่างไร

แนวคิดที่ ทรัพย์สิทธิกับบุคคลสิทธิแยกต่างกันดังนี้คือ

1. ทรัพย์สิทธิ มีวัตถุแห่งสิทธิเป็นทรัพย์สินโดยตรง เช่น ผู้มีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินใด ย้อมชื่อบที่จะใช้สอย จำหน่าย โภคภัณฑ์ ติดตามเอกสารทรัพย์สิน และซักขาวง มีให้ผู้ใดสักเข้ามาเกี่ยวข้องกับทรัพย์สินนั้นโดยมีชื่อบรรยากาศ เช่น ผู้รับจ้างของย้อม มีสิทธิบังคับจ้างของเจ้าจากตัวทรัพย์ที่จ้างของໄก์ ไม่ว่าทรัพย์นั้นจะตกไปอยู่ที่ผู้ใด

บุคคลสิทธิมีวัตถุแห่งสิทธิเป็นการกระทำหรือกิจกรรม เช่น สิทธิความลับฐานะจ้างห้าของย้อมก่อให้เกิดสิทธิแก่ผู้ว่าจ้างที่จะบังคับ ในผู้รับจ้างห้าของนั้น ให้แก่ตน

2. ทรัพย์สิทธิจะเกิดขึ้นได้แต่โดยอาศัยอานาจของกฎหมายเท่านั้น เช่น กรรมสิทธิ์ สิทธิอาชญา การจ่ายออม สิทธิครอบครอง สิทธิเก็บกิน สิทธิจ่วนของ สิทธิอีกหนึ่ง แต่สิทธิในการประคิฐ์และสิทธิในชื่อเสียงแห่งธุรกิจ ขณะนี้ กฎหมายไทยยังไม่บรรจง จึงมิใช่ทรัพย์สิทธิ

บุคคลสิทธิเกิดขึ้นโดยนิติกรรม เช่น ทำสัญญาจะซื้อขาย สัญญาเช่า ทรัพย์ ให้กู้ยืมหรือเกิดขึ้นโดยนิติเหตุ เช่น ละเมิด ผูกัดและเมียยื่นมีสิทธิเรียกร้องค่าเสื่อมให้หมดแทนจากผู้ทำละเมิดໄก์

3. ทรัพย์สิทธิก่อให้เกิดบุคคลท้าไป คือผู้ใดก็สามารถนำหัวใจ เว้น ไม่ซักขาวงต่อการใช้ทรัพย์สิทธิของเจ้าของทรัพย์สิทธิ เช่น สิทธิอาชญา การจ่ายออม และการจ่วนของ ย้อมคงคิดไปกับทรัพย์ ไม่ว่าผู้ใดจะไก่รับโอบทรัพย์มาเป็นกรรมสิทธิ์ สิทธิอาชญา การจ่ายออม และการจ่วนของ ย้อมคงคิดไปกับทรัพย์นั้น ผู้ทรงสิทธิ์ดังกล่าว ใช้สิทธิในทรัพย์นั้นได้ ผู้รับโอนทรัพย์มาจะซักขาวงหรือไม่ยอมให้ผู้ทรงทรัพย์สิทธินั้นบังคับ ความสิทธิทางได้ไม่

บุคคลสิทธิ์ก่อให้เกิดหน้าที่แก่บุคคลโดยเฉพาะเจ้าของท่านนี้ คือคู่สัญญา ทายาทรหรือผู้สืบทอดของคู่สัญญาท่านนี้ มีหน้าที่กระทำการหรืองดเว้นกระทำการตามลักษณะ หรือเรื่องละเอียดก่อให้เกิดหน้าที่ซึ่งใช้ค่าสินในมหภาคและเป็นภาระผูกพันให้กับบุคคลที่ทำให้เกิดหน้าที่นั้น เว้นแต่ในกรณีที่เกิดขึ้นที่กฎหมายบัญญัติไว้ เช่น นาคราชจังท้องรับผิดชอบกับลูกจ้าง ตามมาตรา

425

4. ทรัพย์สิน มีลักษณะคงทนถาวรและไม่หมคลื้นไปโดยการไม่ใช้ เช่น กรรมสิทธิ์ยังคงเป็นกรรมสิทธิ์ หาสูญเสียไปไม่ หรือจำนวนอยู่มหภาคไปกับทรัพย์ที่จำนวน เสมือนเดิม เช่น การจำยอมและการตัดสินในสังหาริมทรัพย์ ถ้าไม่ใช้สินปีย้อมสินไป

บุคคลสิทธิ์ มีลักษณะไม่ถาวรและย่อมสิ้นไป ถ้าไม่ใช้สิทธินี้ภายในกำหนดเวลาที่กู้ภัยมายกเว้นที่ไว้ กำหนดเวลาที่เรียกว่าอายุความ เช่น ตามมาตรา 163 ที่ว่า สิทธิ์เรียกร้องได้ ๆ ถ้าไม่ใช้บังคับเสียหายในเวลาอันกู้ภัยมายกเว้นที่ไว้ เป็นอันขาดอายุความ ห้ามให้ฟ้องร้อง เช่น อายุความห้าวไปมีกำหนด 10 ปี ถ้าไม่ใช้สิทธิ์เรียกร้องภายใน 10 ปี อ่อนಚากอายุความ

ข้อทดสอบแบบปรนัย

1. ทรัพย์สิน คือ

ก. สิทธิ์มีอยู่เหนือทรัพย์สิน	ข. สิทธิ์จะบังคับเอาแก่คัวทรัพย์โดยตรง
ก. สิทธิ์มีวัตถุแห่งทรัพย์เป็นทรัพย์สิน	ก. ถูกทุกข้อ

2. บุคคลสิทธิ์ คือ

ก. สิทธิ์มีวัตถุแห่งสิทธิ์เป็นการกระทำการเว้นการกระทำ	ข. สิทธิ์ที่บังคับเอาแก่คัวทรัพย์โดยตรง
ข. สิทธิ์มีอยู่เหนือบุคคล	ก. ถูกทุกข้อ
ก. สิทธิ์ที่บังคับเอาแก่บุคคลให้กระทำการหรือไม่ให้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง	ก. ถูกทุกข้อ

3. ข้อใดเป็นบุคคลสิทธิ์

ก. การรับมรดก	ข. สิทธิ์ในเกรียงหมายการค้า
ก. การทำสัญญาเช่าบ้าน	ก. ถูกข้อ ก. และ ก.

4. สิ่งที่ไม่ใช่ทรัพย์สิน

- ก. การจ่ายออม
- ข. สิทธิอาศัย
- ค. สิทธิของเจ้าหนี้ตามสัญญา
- ง. ลิขสิทธิ

5. สิ่งใดที่ไม่ใช่บุคคลสิทธิ

- ก. ผู้รับผิดชอบกรรม
- ข. สิทธิความสัญญาจ้างทำของ
- ค. สิทธิเรื่องกรองค่าสินไหมทกแทนในลงทะเบียน
- ง. สิทธิความสัญญาเช่า

6. นายค้ามีหน้าที่ส่งรายงานต่อให้นายแคงตามสัญญาซื้อขาย แต่นายค้าไม่ส่งรายงานต่อตามสัญญา นายแคงฟ้องในสิ่งมอบรายงานต่อให้แก่ตน สิทธิของนายแคงเป็นอย่างไร

- ก. วัสดุแห่งสิทธิเป็นการส่งมอบรายงานต่อจึงเป็นบุคคลสิทธิ
- ข. ทรัพย์สินต้องชำระวัสดุแห่งสิทธิที่ออกนั้นเป็นทรัพย์สิน
- ค. เป็นสิทธิความเอกสารที่สัญญา
- ง. ไม่มีข้อโต้ถก

7. ข้อแตกต่างระหว่างบุคคลสิทธิและทรัพย์สิทธิข้อใดผิด

- ก. บุคคลสิทธิเกิดขึ้นโดยนิติกรรมและนิติเหตุ แต่ทรัพย์สิทธิเกิดขึ้นโดยอำนาจของกฎหมาย
- ข. ทรัพย์สิทธิเป็นสิทธิเหนือทรัพย์สิน แต่บุคคลสิทธิเป็นสิทธิเหนือบุคคล
- ค. บุคคลสิทธิก่อให้เกิดหน้าที่แก่บุคคลทั่วไป แต่ทรัพย์สิทธิก่อให้เกิดหน้าที่แก่บุคคลโดยเฉพาะเจาะจง
- ง. บุคคลสิทธิไม่ใช้ในเวลาที่กฎหมายกำหนดก่อนสิ้นไป แต่ทรัพย์สิทธิไม่หมดสิ้นไปโดยการไม่ใช้

8. ข้อใดถูกต้องที่สุด

- ก. ทรัพย์สิทธิเกิดขึ้นก็แค่โดยอำนาจของกฎหมายเท่านั้น
- ข. ทรัพย์สิทธิทุกประเภทมีลักษณะของนัดการและไม่หมดสิ้นไปโดยการไม่ใช้
- ค. บุคคลที่ดินให้ผู้ให้ผู้ได้ผลประโยชน์แทรกออกเบื้อง การยึดถือที่ดินของผู้ให้ผู้จันทร์เป็นทรัพย์สิทธิ
- ง. ถูกชื่อ ก. และ ข.

9. ช้อกเป็นบุกคลสิทธิ

ก. สิทธิจำนวน

ก. สิทธิอีกหนึ่ง

ข. สิทธิจำนวน

ก. สิทธิความลับกฎหมายจ้างทำของ

10. อ่านจากที่บุกคลเป็นเจ้าของทรัพย์และมีอยู่เหนือทรัพย์ เรียกว่า

ก. ทรัพยสิทธิ

ข. บุกคลสิทธิ

ก. สิทธิเหนือหื่นคิน

ก. สิทธิเก็บกิน

ใบอนุญาต ข้อ 1.- ๔.

ข้อ 5.- ๙.

ข้อ ๙.- ๑.

ข้อ 2.- ๔.

ข้อ ๖.- ก.

ข้อ ๗.- ก.

ข้อ ๓.- ๙.

ข้อ ๘.- ก.

ข้อ ๔.- ๙.

ข้อ ๕.- ๙.

ข้อ ๖.- ๙.

ข้อ ๗.- ๙.

ข้อ ๘.- ๙.